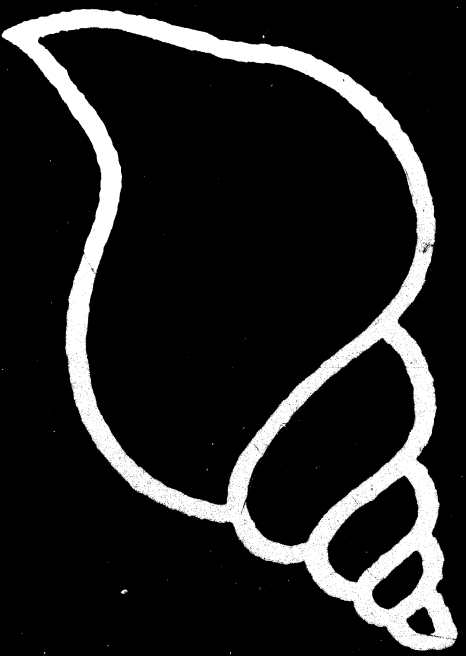

FR. LAUFF & HENRIK LYHNE

PRAKTISK DØDSBO

EKSPEDITION

1481 COPENHAGEN FORLAG

Forord.

Hensigten med denne bog har været at forsøge at opstille en oversigt over en del af de ekspeditioner og overvejelser, en bobehandler må gennemgå under behandlingen af et dødsbo.

Det er vort håb med bogen at kunne bibringe den enkelte bobehandler et sæt af „alarmklokker“, der forhåbentlig vil kunne minimere risikoen for fejltagelser og forglemmelser under behandlingen af et dødsbo.

Bogen forudsætter et grundlæggende kendskab hos læseren vedrørende både arve- og skifteretlige regler. Kendskab til disse regler er imidlertid ikke ensbetydende med, at man kan behandle et dødsbo tilfredsstillende. Den, der kun har begrænset erfaring i bobehandling, skulle gennem bogen kunne opnå kendskab til en „rutine“, hvorved grundlæggende fejl skulle kunne undgås. Den, der allerede har sådan erfaring, kan i bogen hente en „systematisering“, som man ofte kommer bort fra, når den teoretiske viden er kommet noget på afstand.

Læsere, der savner grundlæggende kendskab til arve- og skifteret, bør læse Jens Anker Andersen: „Dødsfald og dødsboer“, 3. udg., 1986. Den, der ønsker at gå i dybden med de juridiske problemer, må – foruden Jens Anker Andersens mange dødsboskifteretlige artikler, jfr. litteraturfortegnelsen – henvises til bl.a. Torben Svénné Schmidt, Jørgen Nørgaard m.fl.: „Arveret“, 1985, Svend Danielsen: „Arveloven“, 3. udg., 1982, Finn Laksø-Jensen: „Arveretten“, 1986, Allan Walbom og Jens Olav Engholm Jacobsen: „Dødsboskifte“, 1986, og Niels Viltoft og Per Holkmann Olsen: „Skifteloven“, 1986. Vi er klar over, at man kan bebrejde os at have sat os mellem to stole. Alligevel tror vi, der er behov for en fremstilling som denne; den repræsenterer den vejledning, vi gerne selv ville have haft som støtte, da vi skulle behandle vore første boer.

Endelig håber vi, at også andre end jurister kan have nytte af bogen. Dette gælder ikke blot skifteretspersonale og revisorer, men tillige dem, der som arvinger eller på anden måde har interesse i et skifte og ønsker at „købe bobehandleren i kortene“, eller som selv forestår et skifte uden advokatbistand. Bogen er af et sådant omfang, at den – ligesom Jens Anker Andersens „Dødsfald og dødsboer“ – med fordel kan læses fra

ende til anden til forskel fra de større skifteretsfremstillinger, der vel af de fleste praktikere bruges ad hoc til konkret problemløsning.

Udvalget af bogen har vi opstillet en liste over samtlige de ekspeditionsmæssige frister, der skal iagttages ved dødsbo-ekspedition.

Redaktionen er sluttet ultimo juli 1987.

Luk Werlauff og Henrik Lyhne

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	11
1.1 Formål	11
1.2 Systematik	11
2. Praktisk tilrettelæggelse af sagsbehandlingen	12
2.1 Checkliste	12
2.2 Sagens opdeling i delspørgsmål	12
2.3 Sikkerhedsstillelse	13
2.4 Bokonto	13
3. Boets påbegyndelse	15
3.1 Dispositioner i udsættelsesperioden	15
3.2 Første skiftesamling	15
3.2.1 Checkliste	15
3.2.2 Hvem indkaldes?	17
3.2.3 Fremtidig arbejdsfordeling – arbejdsopgaver	18
3.3 Familie-, arve- og formueforhold	19
3.3.1 Familie- og arveforhold	19
3.3.2 Formueforhold	20
3.4 Proklama	20
3.5 Gældbog	21
3.6 Postspærring	22
4. Forskellige aktivtyper	23
4.1 Boslodskrav	23
4.2 Kontant beholdning	25
4.3 Begravelseshjælp; gravstedsvedligeholdelse	25
4.4 Indestående i bank eller sparekasse	26
4.5 Bunden opsparing	27
4.6 Girokonto	27
4.7 Fondsaktiver i værdipapircentralen	28

4.7.2	Arldigt om aktier	28	4.25	Beskikkelser, ordner m.v.	56
4.8.1	Navneaktier	28	4.26	Overskudskonto efter virksomhedsskatteordningen	56
4.8.2	Aktier i familieselskaber	28	5.	Forholdet til arvingerne	57
4.8.3	Værdifastsættelse for unoterede aktier i øvrigt	31	5.1	Løbende underretning til arvinger og skifteret	57
4.8.4	Børsnoterede aktier	31	5.2	Skiftefuldmagter	58
4.9	Andelsrettigheder	32	5.3	Nogle upartiskhedsspørgsmål	59
4.10	Leasinganparter	33	5.4	Umyndiggørelse under sagen	59
4.11	Pantebreve og gældsbreve	33	5.5	Fondsstiftelse	60
4.12	Premieobligationer	33	5.6	Legatarer	61
4.13	Udestående fordringer	34	5.7	Aconto arv	62
4.14	Fast ejendom	35	6.	Boet og ægtefællen	63
4.14.1	Vurdering	35	6.1	Tidligere ægtefælles krav vedrørende fast ejendom	63
4.14.2	Forsikring	36	6.2	Rådgivning til efterlevende ægtefælle ad uskiftet bo	63
4.14.3	Trediemandspant	36	6.2.1	Forsørgertabserstatning	63
4.14.4	Ansvarsfraskrivelse ved salg	37	6.2.2	Forsikringssummer	64
4.14.5	Leje	38	6.2.3	Erstatninger udbetalt til afdøde selv	65
4.14.6	Grundejernes Investeringsfond	39	6.2.4	Hvornår er en erstatning forbrugt	65
4.14.7	Landejendomme	40	6.2.5	Litteratur	65
4.14.7.1	1769-forordningen	40	6.3	Afgiftsspørgsmål	66
4.14.7.2	Landarbejderboliger	40	6.4	Nogle ansættelsesspørgsmål	66
4.15	Skibe og fly	41	6.5	Lejemål, hvor afdøde var lejer	67
4.15.1	Skibe	41	7.	Boet og samleveren	68
4.15.2	Fly	42	7.1	Sameje	68
4.16	Motorkøretøjer	43	7.2	Samlevers godtgørelseskrav	68
4.17	Indbo	44	7.3	Livsforsikring	70
4.18	Erhvervsvirksomhed	45	7.4	Arveafgift	71
4.18.1	Næringsbrev	45	8.	Skattemæssigt	73
4.18.2	Bogføringspligt	45	8.1	Begrundelse for dødsboskattesystemet	73
4.18.3	Ansvarlig for virksomhed	46	8.2	De forskellige skattesubjekter og –situationer	73
4.18.4	Driftsmidler og goodwill	47	8.2.1	Begravelsesudlæg	73
4.18.5	Moms	48	8.2.2	Uskiftet bo	74
4.19	Interessentskabsandele	49	8.2.3	Boet udleveret i.m.a. SKL § 57, stk. 1	75
4.20	Løn- og feriepengetilgodehavender; LD	50	8.2.4	Skifte	76
4.21	Enerettigheder	51	8.2.4.1	§ 14-opgørelse	76
4.22	Forsikrings- og opsparingsordninger	52	8.2.4.2	Skattepligtige boer	77
4.22.1	Forsikrings og opsparingsordninger tilhørende afdøde	52			
4.22.2	Forsikrings- og opsparingsordninger tilhørende en efterlevende ægtefælle	54			
4.23	Erstatninger	55			
4.24	Livsforsikringer m.v.	55			

8.2.4.3 Skattefrie boer	78
8.2.4.4 Afdødes skat	78
8.2.4.5 Succession	79
8.2.4.6 Bodelvangivelse	79
8.2.4.7 Dødsboets slutning	80
8.2.4.8 Efterlevende ægtefælle	80
9 Boopgørelsen	81
9.1 Uafklarede betingelser	81
9.2 Skæringsdag	81
9.3 Boopgørelsens udarbejdelse, hvis der er mange arvinger (råndkast m.v.)	83
9.4 „Brugervenlig“ boopgørelse	83
9.5 Boopgørelsens disposition	84
9.6 Kontrolafstemninger	86
9.7 „Afgiftsfrie“ legater	87
9.8 Godkendelse	88
9.9 Boopgørelsens indsendelse	88
10. Nogle salærspørgsmål	90
10.1 Tidsforbrug; andre salærspørgsmål	90
10.2 Skødesalær	91
11. Frister	93
11.1 Begravelsesudlæg	93
11.2 Uskiftet bo	93
11.3 SKL § 57, stk. 1	94
11.4 Skifte af uskiftet bo i længstlevendes levende live	94
11.5 Privat skifte	94
11.6 Offentligt skifte	97
Anvendte forkortelser	101
Litteraturliste	103
Stikordsregister	107

1. Indledning

1.1 Formål

Bogens formål er i oversigtsform at opsummere nogle af de vigtigste af de ekspeditioner og overvejelser, som de, der medvirker ved et dødsbos behandling, må gennemgå, hvad enten de bistår boet som bobehandlende advokat, som revisor eller på anden måde. Bogen er baseret på vore erfaringer som henholdsvis skifteforvalter og fast medhjælper i skifteretten. Da bogen er baseret på eget erfaringsgrundlag, kan det ikke undgås, at både emnevalg og emnebehandling er subjektivt prægede, og bogen er på ingen måde udtømmende.

1.2 Systematik

Vi har valgt at behandle de enkelte emner og punkter under ét for både privat skiftede boer og offentligt skiftede boer, idet vi mener, at de praktiske dødsbo-ekspeditioner, bobehandleren skal udføre i boerne, i det væsentlige bør være ens, uanset om der er tale om et privat eller et offentligt skiftet bo. Dette vil alt andet lige medvirke til at undgå, at bobehandleren senere vil blive mødt med indsigelser og kritik af forskellig karakter mod ekspeditions måden.

Bogen er en køreplan for den, der skal behandle et dødsbo, såvel ved privat som offentligt skifte. Bogen henvender sig først og fremmest til den, der skal behandle et dødsbo for første gang, men vil også kunne benyttes som opslagsværk af erfarne dødsbo-behandlere.

Der gennemgås en række af de i praksis oftest forekommende spørgsmål vedr. behandlingen af et dødsbo, herunder spørgsmål som værdiansættelse, kontakt med arvingerne, rådgivning m.v., og anvises praktiske løsninger på disse spørgsmål. Bogen har derudover en oversigt over frister, en bobehandler skal iagttage. Endvidere gennemgås i hovedtræk dødsboskattesystemet.

Bogen forudsætter et grundlæggende kendskab til såvel arve- som skifteret.

Forfatterne har i en årrække fungeret som hhv. skifteretsmedhjælper og skifteforvalter, og de øser af deres praktiske erfaring.

